

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ I. ЧАСОВІ ФОРМИ ЯК ЗАСОБИ ГРАМАТИЧНОЇ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

1.1 Граматична темпоральність в сучасній німецькій мові

1.1.1 Поняття «граматична темпоральність»

1.1.2 Про систему часових форм сучасної німецької мови:
традиційний погляд

1.1.3 Про систему часових форм сучасної німецької мови:
концепція темпоральних конструкцій

1.2 Семантика часових форм: конкретний опис

1.2.1 Часові форм для забезпечення реляції «Vorzeitigkeit»

1.2.2 Часові форм для забезпечення реляції «Gleichzeitigkeit»

1.2.3 Часові форм для забезпечення реляції «Nachzeitigkeit»

РОЗДІЛ II КОГЕРЕНТНІСТЬ ТЕКСТУ ЯК НЕВІД'ЄМНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕКСТУ

2.1 Про когерентність в мовознавстві

2.1.1 Експліцитні та імпліцитні зв'язки між сегментами тексту

2.1.2 Загальний огляд реляцій когерентності

2.1.3 Короткий екскурс в реляції когерентності «Каузативність» та
«Локативність»

2.2 Про вибір емпіричного матеріалу для аналізу ролі часових форм
для забезпечення когерентності тексту

РОЗДІЛ III ЧАСОВА ФОРМА PLUSQUAMPERFECT ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОГЕРЕНТНОСТІ ТЕКСТУ

3.1 Темпоральні реляції для забезпечення когерентності тексту

- 3.1.1 Реляція *Vorzeitigkeit*: загальний огляд
- 3.1.2 Реляція *Gleichzeitigkeit*: загальний огляд
- 3.1.3 Реляція *Nachzeitigkeit*: загальний огляд
- 3.2 Часова форма *Plusquamperfekt* для забезпечення реляцій в тексті: аналіз прикладів
  - 3.2.1 Опис часової форми *Plusquamperfekt* та правила утворення
  - 3.2.2 Послідовність *Plusquamperfekt* у тексті
  - 3.2.3 Додаткові функції для часової форми *Plusquamperfekt*

АНОТАЦІЯ

Савчук А.В. «Роль часової форми дієслова як засобу граматичної темпоральності для забезпечення когерентності тексту (на прикладі часової форми Plusquamperfekt сучасної німецької мови).» Дипломна робота освітнього рівня – магістр. На правах рукопису. Спеціальність 035.043 Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно), перша – німецька. Івано-Франківськ, 2024.

У роботі досліджено роль часової форми дієслова як одного з ключових засобів граматичної темпоральності, який забезпечує когерентність тексту. На основі аналізу часової форми Plusquamperfekt у сучасній німецькій мові розкрито її функції у вираженні послідовності подій та структуризації тексту. Plusquamperfekt дозволяє точно передавати часові відношення між діями, підкреслюючи їхню хронологічну залежність. У дослідженні акцентується увага на використанні цієї часової форми в різних типах текстів, включаючи наративні, аналітичні та художні, що сприяє логічності, зв'язності та глибокому розумінню тексту. Отримані результати підкреслюють важливість Plusquamperfekt у створенні граматично правильного та когерентного мовлення.

Ключові слова: граматична темпоральність, Plusquamperfekt, когерентність тексту, часова форма дієслова, сучасна німецька мова, послідовність подій.

ZUSAMMENFASSUNG

Savchuk A. W. „Die Rolle der Zeitform des Verbs als Mittel der grammatischen Temporalität zur Gewährleistung der Kohärenz des Textes (am Beispiel der Zeitform Plusquamperfekt der modernen deutschen Sprache).“

Masterarbeit. Fachrichtung 035 Philologie. Spezialisierung 035.043 Germanische Sprachen und Literaturen (einschließlich Übersetzung), erste – Deutsch. Wassyl-Stefanyk-Universität der Vorkarpaten. Iwano-Frankiwsk, 2024.

In der Arbeit wird die Rolle der Zeitform des Verbs als eines der zentralen Mittel der grammatischen Temporalität untersucht, die die Kohärenz eines Textes gewährleistet. Basierend auf der Analyse der Zeitform Plusquamperfekt in der modernen deutschen Sprache werden ihre Funktionen bei der Darstellung der Ereignisfolge und der Strukturierung eines Textes offenbart.

Das Plusquamperfekt ermöglicht eine präzise Wiedergabe der zeitlichen Beziehungen zwischen Handlungen und betont deren chronologische Abhängigkeit. In der Untersuchung liegt der Schwerpunkt auf dem Einsatz dieser Zeitform in verschiedenen Textsorten, einschließlich narrativer, analytischer und literarischer Texte, was zur Logik, Kohärenz und einem tieferen Verständnis des Textes beiträgt. Die Ergebnisse verdeutlichen die Bedeutung des Plusquamperfekts für die Schaffung grammatisch korrekter und kohärenter sprachlicher Äußerungen.

Schlüsselwörter: grammatische Temporalität, Plusquamperfekt, Kohärenz des Textes, Zeitform des Verbs, moderne deutsche Sprache, Ereignisfolge.

ВСТУП

Актуальність теми. Вивчення часових форм німецької мови, включаючи часову форму Plusquamperfekt, є важливим аспектом для розвитку мовної компетенції німецької мови. Часова форма Plusquamperfekt є однією зі складених часових форм німецької мови, однією з трьох часових форм для вираження минулості/передування ситуації речення. Часова форма Plusquamperfekt є однією з форм – що є важливим фактором при порівнянні німецької мови з іншими мовами -, яка забезпечує узгодження часових форм. Саме тому аналіз її використання в тексті дозволить краще зрозуміти функцію забезпечення цілісності тексту. Розуміння та вміння використовувати форму Plusquamperfekt у тексті є важливим для вивчення німецької мови та підвищення рівня мовної компетенції.

Тема є актуальною як для тих, які вивчають німецьку мову, як і для тих, які досліджують систему німецької мови, також для тих, які прагнуть розширити свої знання про граматику та структури німецької мови. Розуміння семантики часової форми Plusquamperfekt допомагає в сприйнятті німецькомовного тексту, а також в правильному вживанні мови у письмових та усних стилях. Отже, тема про часову форму Plusquamperfekt для забезпечення когерентних реляцій в тексті, включаючи аналіз прикладів залишається актуальною для тих, хто вивчає німецьку мову та бажає покращити свої навички розуміння та використання граматики у практичних ситуаціях.

Мета. Мета теми про часову форму Plusquamperfekt для забезпечення цілісності тексту, включаючи аналіз прикладів полягає в ознайомленні та розумінні використання часової форми Plusquamperfekt у німецькій мові на рівні тексту, тобто не лише на рівні речення. В цьому полягатиме особливість теми.

Ознайомлення з прикладами використання часової форми Plusquamperfekt у тексті допомагає в усвідомленні її застосування в реальних ситуаціях усного та письмового варіанту німецької мови. Аналіз прикладів використання форми Plusquamperfekt в тексті сприяє розвитку аналітичного мислення у вивченні граматичних структур мови. Оволодіння правильним вживанням часової форми Plusquamperfekt є важливим аспектом для успішного складання мовних екзаменів та тестів, тому мета теми полягає також у підготовці до таких оціночних заходів. Дослідження часової форми Plusquamperfekt як засобу для забезпечення цілісності тексту сприяє кращому розумінню структури тексту, властивостей тексту.

Отже, мета теми про часову форму Plusquamperfekt для забезпечення цілісності тексту, включаючи аналіз прикладів полягає в ознайомленні з цією граматичною структурою та її використанням у практичних ситуаціях для покращення мовних навичок.

Завдання:

- Пояснити основні семантичні характеристики та використання часової форми Plusquamperfekt у німецькій мові.
- Описати правила утворення Plusquamperfekt та його відмінності від інших часових форм минулості/передування.
- Провести аналіз прикладів використання форми Plusquamperfekt у тексті з метою встановлення реляцій між подіями та послідовністю подій.
- Виявити контекстуальні особливості та значення Plusquamperfekt у кожному прикладі.
- Створити тестові власні речення з використанням замість форми Plusquamperfekt інших форм для підтвердження її функції забезпечення когерентності тексту.

Ці завдання спрямовані на поглиблений аналіз дієслівної часової форми Plusquamperfekt та її застосування в тексті для забезпечення реляцій змістових компонентів тексту, зокрема послідовності подій.

ВИСНОВКИ

Часова форма дієслова є одним із ключових засобів граматичної темпоральності, що забезпечує когерентність тексту. У сучасній німецькій мові Plusquamperfekt відіграє особливу роль, оскільки дозволяє точно та послідовно передавати часові відношення між діями. Вона використовується для позначення подій, які завершилися до іншої дії в минулому, тим самим створюючи чітку хронологічну структуру. Завдяки цьому текст стає не лише зрозумілим, але й логічно зв'язним, що сприяє кращому сприйняттю інформації читачем.

Plusquamperfekt дозволяє автору виразно відображати послідовність подій, акцентуючи увагу на причинно-наслідкових зв'язках. Наприклад, у наративних текстах ця часова форма дає змогу розповідати історію з ретроспективним поглядом, чітко окреслюючи межі між подіями, які вже відбулися, та тими, що відбувалися пізніше. Такий підхід підсилює текстову когерентність, допомагаючи читачеві краще зрозуміти часовий контекст та логіку розповіді. Водночас Plusquamperfekt є важливим інструментом у аналітичних текстах, де необхідно систематично порівнювати минулі події та їхній вплив на сучасний стан речей.

Крім того, часова форма Plusquamperfekt сприяє уникненню хронологічної плутанини у тексті. У великих за обсягом текстах, де представлено багато подій, використання цієї форми допомагає чітко розмежувати час дій. Вона служить важливим граматичним індикатором, який дозволяє читачеві простежити розвиток подій, не втрачаючи логічної послідовності. Наприклад, у біографічних текстах або хроніках Plusquamperfekt дозволяє створювати структуровані розповіді, підкреслюючи взаємозв'язки між різними періодами життя чи історичними подіями.

Важливо також зазначити, що Plusquamperfekt є засобом, який дозволяє автору гнучко адаптувати текст до потреб читача. Використання

цієї форми забезпечує не лише когерентність, але й додає глибини тексту, оскільки допомагає автору деталізувати й уточнити часові аспекти. Наприклад, автор може акцентувати увагу на події, яка була завершена ще до іншої важливої дії в минулому, надаючи тексту додаткової виразності та емоційного забарвлення.

Застосування Plusquamperfekt є важливим і в межах інших граматичних категорій. Завдяки цій часовій формі можна ефективно поєднувати темпоральність із модальністю, аспектуальністю чи суб'єктивною оцінкою подій. Це дозволяє створювати тексти, що не лише передають інформацію, а й формують у читача емоційний відгук. Наприклад, у художніх текстах автор може використовувати Plusquamperfekt для відображення спогадів персонажа, що підсилює атмосферу та допомагає краще зрозуміти внутрішній світ героїв.

Отже, Plusquamperfekt виконує багатогранну функцію у забезпеченні когерентності тексту. Вона дозволяє систематизувати та структурувати інформацію, точно передавати часові відношення між подіями, а також створювати логічно зв'язний і зрозумілий текст. У сучасній німецькій мові ця часова форма є одним із найважливіших засобів вираження граматичної темпоральності, що значно підвищує якість письмового та усного мовлення. Використання Plusquamperfekt не лише сприяє грамотності мовлення, а й робить його більш професійним і багатогранним. У підсумку, часова форма Plusquamperfekt залишається незамінним інструментом для побудови когерентного тексту, який відповідає високим вимогам до точності, логіки та виразності.

Отже, часова форма Plusquamperfekt відіграє важливу роль у забезпеченні когерентності тексту, допомагаючи створити послідовний наратив та точно передати часові відношення між діями у тексті.